

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Г.М. Сарibaєва

**СИСТЕМАТИЗАЦІЯ
АДМІНІСТРАТИВНОГО ЗАКОНОДАВСТВА
В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ:
ТЕОРІЯ, ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

Монографія

Запоріжжя
2018

УДК 342.951:614(477)
С20

Рекомендовано до друку Вченою радою
Запорізького національного університету
(протокол № 1 від 25.09.2018 р.)

Рецензенти:

Є.В. Додін, доктор юридичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, професор кафедри митного та морського права Національного університету «Одеська юридична академія»;

А.І. Берлач, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, заслужений юрист України;

Д.В. Приймаченко, доктор юридичних наук, професор, проректор з наукової роботи Університету митної справи та фінансів

Сарибаєва Г.М. Систематизація адміністративного законодавства в сфері охорони здоров'я в Україні: теорія, досвід та перспективи: монографія. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 392 с.

ISBN 978-966-916-826-9

У монографії подається авторська концепція систематизації адміністративного законодавства у сфері охорони здоров'я в Україні із висвітленням історико-правового, теоретико-правового, системного, праксеологічного, класифікаційного аспектів, а також детальним аналізом всіх різновидів систематизації, перспектив її в Україні.

Для науковців, практичних працівників, викладачів і студентів, широкого кола читачів

УДК 342.951:614(477)

ISBN 978-966-916-826-9

© Г.М. Сарибаєва, 2018
© ЗНУ, 2018

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
------------------------	----------

Розділ 1

СИСТЕМАТИЗАЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ: ІСТОРИКО-ПРАВОВИЙ ТА ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТИ	8
---	----------

- 1.1. Адміністративне законодавство у сфері охорони здоров'я в Україні як об'єкт систематизації 8
- 1.2. Систематизація законодавства: поняття, ознаки, сутність. Особливість систематизації адміністративного законодавства у сфері охорони здоров'я в Україні 32
- 1.3. Генеза дослідження систематизації адміністративного законодавства у сфері охорони здоров'я у вітчизняній адміністративно-правовій доктрині 52

РОЗДІЛ 2

СИСТЕМАТИЗАЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ: КЛАСИФІКАЦІЙНИЙ, СИСТЕМНИЙ ТА ПРАКСЕОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТИ	75
---	-----------

- 2.1. Систематизація адміністративного законодавства у сфері охорони здоров'я в Україні: класифікація, види ... 75
- 2.2. Систематизація адміністративного законодавства у сфері охорони здоров'я в Україні: системний аналіз. ... 89
- 2.3. Систематизація адміністративного законодавства у сфері охорони здоров'я в Україні: праксеологічний аспект. 106

РОЗДІЛ 3	
КОДИФІКАЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ЯК ВИСОКОПРАКСЕОЛОГІЧНИЙ ВИД СИСТЕМАТИЗАЦІЇ	122
3.1. Кодифікація адміністративного законодавства у сфері охорони здоров'я: поняття, ознаки	122
3.2. Кодифікація адміністративного законодавства у сфері охорони здоров'я в Україні: реалії і перспективи	158
РОЗДІЛ 4	
ІНШІ ВИДИ СИСТЕМАТИЗАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОГО ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ: СУТНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСУ	204
4.1. Облік адміністративного законодавства у сфері охорони здоров'я, як вид систематизації законодавства: особливості використання ресурсу	204
4.2. Інкорпорація адміністративного законодавства у сфері охорони здоров'я: особливості та перспективи	264
4.3. Консолідація адміністративного законодавства у сфері охорони здоров'я та особливості її проведення в умовах докорінних реформаційних процесів	292
ВИСНОВКИ	334
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	342

ПЕРЕДМОВА

Актуальність теми. В умовах сучасних докорінних реформаційних процесів, які відбуваються у сфері охорони здоров'я в Україні, зумовлених низкою ключових факторів – упровадженням новітніх інститутів та переглядом змісту вже існуючих, апробацією абсолютно нових моделей відносин суб'єктів правовідносин у зазначеній сфері суспільного життя (що впливає на потреби практичної діяльності лікувально-профілактичних закладів, де найчастіше й виникають проблеми медико-правового характеру), – постає питання про систематизацію законодавства, у тому числі й адміністративного, у сфері охорони здоров'я, щодо якої вже одностайні як представники правничої науки та законодавець, так і юристи-практики. Останні звертають увагу на розгалуженість, громіздкість, суперечливість і розпорошеність адміністративного законодавства, надмірну кількість нормативно-правових актів, що регулюють відносини щодо правового статусу суб'єктів адміністрування, засад ліцензування, реєстрації, сертифікації, загальнообов'язкового соціального медичного страхування, державного контролю та нагляду, на збільшення кількості нормативно-правових актів системи охорони здоров'я України (як законів, так і підзаконних актів), що призводить до того, що ці акти нерідко дублюють або суперечать один одному, ускладнюють їх застосування та, як наслідок, взагалі не сприяють поступальному розвитку системи охорони здоров'я, спричиняють негативні наслідки, гальмують і стримують її розвиток.

Систематизація адміністративного законодавства у сфері охорони здоров'я в Україні – необхідна умова ефективного впровадження Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», яка реформу охорони здоров'я визначає як один із пріоритетних напрямів державної політики, а створення оптимальних умов для забезпечення безпеки життя й здоров'я людини, доступу кожної

особи до високоякісних ресурсів галузі охорони здоров'я відносять до базових складників вектора безпеки та відповідальності в подальшій побудові суспільного життя. З огляду на це беззаперечною є потреба в розробленні абсолютно нової концепції використання ресурсу систематизації адміністративного законодавства у сфері охорони здоров'я в Україні на рівні сучасної теорії.

Питання систематизації законодавства в різні історичні періоди привертало увагу вітчизняних і зарубіжних учених у галузі теорії держави та права, зокрема І. Борщевського, Л. Горбунової, Є. Гетьмана, А. Граціанова, Ж. Дзейко, М. Дімчогло, Л. Добробог, Д. Керімова, С. Максимова, Б. Малишева, С. Меленка, О. Петришина, Є. Погорелова, С. Погребняка, П. Рабіновича, В. Смородинського та інших авторів. Також вони ставали предметом розгляду фахівців галузевих правових наук у дослідженнях, присвячених як безпосередньо систематизації законодавства в певній сфері, наприклад конституційній (праці Н. Кошіль), податковій (дослідження Д. Белінського, І. Бондаренко, С. Сарани), інформаційній (роботи Ю. Атаманової, С. Баранова, В. Залізняка, В. Ліпкана, К. Череповського та інших науковців), екологічній (праці Ю. Власенко, П. Гвоздика, А. Гетьмана та інших учених), сфері інтелектуальної власності (розвідки О. Орлюк, М. Пушкар та інших авторів), сфері забезпечення безпеки дорожнього руху (роботи В. Доненка, І. Новосардової та інших дослідників) тощо, так і її окремим видам – кодифікації (праці В. Андрейцева, А. Амеліної Д. Астахова, Ш. Гаджиевої, Т. Коломоєць, І. Федорова та інших авторів), консолідації (роботи А. Гресь, М. Дімчогло, О. Лавріненко, С. Легуша, С. Меленко та інших науковців), інкорпорації (дослідження Л. Добробог, В. Ліпкана, В. Мамутова, О. Селезньової та інших учених).

На рівні дисертаційних робіт окремі питання систематизації адміністративного законодавства у сфері охорони здоров'я досліджували І. Буряк («Адміністративно-правове регулювання у сфері забезпечення права громадян України на охорону здоров'я», 2013 р.), В. Воробйов («Адміністративно-правове регулювання сфери охорони здоров'я», 2012 р.), Д. Гомон («Адміністративно-правове та організаційне забезпечення охорони здоров'я в Україні», 2018 р.), З. Гладун («Адміністративно-правове регулю-

вання відносин у сфері охорони здоров'я населення в Україні», 2015 р.), О. Лавриненко («Адміністративно-правове регулювання профілактичної діяльності у сфері охорони здоров'я», 2015 р.), Б. Логвиненко («Адміністративно-правові засади медичного забезпечення органів внутрішніх справ в Україні», 2008 р.), Л. Мазур («Адміністративно-правове регулювання у сфері забезпечення прав військовослужбовців Збройних Сил України на охорону здоров'я», 2016 р.), Л. Руснак («Адміністративно-правове забезпечення права на охорону здоров'я в Україні», 2016 р.), Д. Шатковська («Адміністративно-правове регулювання організації охорони здоров'я при соціально небезпечних захворюваннях», 2016 р.) та інші правники. Незважаючи на розмаїття наукових праць, а також без применшення здобутків наведених учених варто зазначити, що комплексних наукових досліджень, безпосередньо присвячених систематизації законодавства у сфері охорони здоров'я в Україні з акцентом на особливостях адміністративно-правового регулювання використання їх ресурсу та формулюванням відповідної теорії, не було проведено, що й актуалізує відповідне дослідження, зумовлює його наукове та практичне значення.

Одержані результати монографічного дослідження становлять як науково-теоретичний, так і практичний інтерес: можуть бути використані як основа для подальшої розробки теорії адміністративного права, враховані у нормотворчій діяльності, а також у навчальному процесі при підготовці майбутніх юристів. Монографія розрахована на науковців, практичних працівників, викладачів і студентів, усіх, хто цікавиться досліджуваною проблематикою.

Автор висловлює глибоку й щиру вдячність своєму керівникові – президенту Національного університету «Одеська юридична академія», академіку Національної академії правових наук України, доктору юридичних наук, професору Ківалову Сергію Васильовичу, кафедрі адміністративного та фінансового права Національного університету «Одеська юридична академія», науковому консультанту – доктору юридичних наук, професору, члену-кореспонденту Національної академії правових наук України Коломоець Тетяні Олександрівні, рецензентам, а також найдорожчим для мене – чоловіку, родині та близьким, які завжди вірили й підтримували.